

BVD - Nieuwsbrief 98-5

7 juli 1998

INHOUD:

het toenemend 'dierenactivisme' van groepen als PeTA, Dierenbevrijdingsfront en 'Eurodusnie'.

Extreem-rechts na de verkiezingen

"De burgers zullen reeds lang bestaande en fundamentele **democratische rechten** verliezen, terwijl de multinationale ondernemingen een verstrekkende en nieuwe macht krijgen met inbegrip van de mogelijkheid om regeringen en lokale autoriteiten gerechtelijk te vervolgen".

Eind mei 1998 publiceerden de auteurs Bovenkerk en Yesilgöz een boek over de **Turkse maffia** en haar tentakels in het buitenland. een inschatting van de gevaren voor de Turkse gemeenschap in Nederland en voor de Nederlandse samenleving in het algemeen.

Na de aanhouding van tientallen **GIA-activisten** in West-Europa blijkt een aantal radicale islamieten naar Nederland te zijn uitgeweken.

Ook in Noord-Ierland blijven de ontwikkelingen gevaarlijk. Steeds meer splintergroepen wenden zich af van het bij referendum goedgekeurde vredesakkoord, sommige dissidenten hebben zelfs steun gevraagd aan de **Libische leider Khadafi**.

Hedendaags en toekomstig dierenactivisme: beestachtig goed??

Van PÉTA naar DBF?

Geoffrey Deckers, 'directeur' van PÉTA, de People for the Ethical Treatment of Animals, verleent in 1995 en 1996 niet alleen geestelijke ondersteuning maar ook hand- en spandiensten in de vorm van faciliteiten aan de twee daders van brandaanslagen door het Right Animal Treatment / Animal Justice Front, die hun activiteiten moeten bekopen met lange gevangenisstraffen.

Op dit moment is Deckers overigens zelf slachtoffer en wel van het feit dat PÉTA een Amerikaanse instelling is. Dierenactivisme, ja natuurlijk, maar je moet dan wel winst maken. PÉTA-Nederland kan zich niet voldoende bedruipen en daarom moet het van de Amerikaanse moederorganisatie ophouden te bestaan. Mocht dit een feit worden, dan is een mogelijke terugkeer te voorzien van het DBF, het Dierenbevrijdingsfront waarin Deckers toen zelf nog actief was.

De rol van Eurodusnie

Het Leidse 'Eurodusnie', een samenraapsel van resterende ideologisch bevlogen linkse activisten op het gebied van verzet tegen de Europese Eenwording, het asiel- en vreemdelingenbeleid, de repressie, maar ook milieu-aantasting en dierenleed, organiseerde van 9 tot 16 april 1998 de zogenaamde 'Animal Rights Gathering'. Deze week was verdeeld in workshops en feitelijke acties. Zo werd er ingegaan op zaken als jachtsabotage, bontindustrie en dierenrechten in Europa maar ook kon er (nader) kennis worden gemaakt met het Britse Animal Liberation Front (ALF) en het ook in Nederland actieve Earth Liberation Front (ELF). De week werd opgevrolijkt met directe acties in het kader van dierenleedbestrijding. Zo'n tachtig activisten bestormden in Leiden de McDonalds-vestiging aan, inderdaad, de Beestenmarkt. Niet vanwege het innen van een of andere hamburgeraanbieding maar om de tafels van de aanwezige clientèle, gemiddeld niet veel jonger dan de activisten, schoon te vegen. Elders in Leiden werd een ludieke actie uitgevoerd bij een vaste klant, GenePharming. Deze keer bleef stier Herman buiten schot want de actie was gericht op de kloonkalfjes (geen familie van Herman). Feitelijk betrof het een overbodige actie want GenePharming heeft zijn activiteiten inzake kloneren van overheidswege moeten stopzetten.

Een derde en meer aansprekende actie, vanwege de aanwezigheid van de ME, vond in de zelfde week in Rijswijk plaats. Circa zeventig demonstranten verzamelden zich daar bij het BioPrimate Research Centre, op het terrein van TNO, waar dierproeven worden verricht. De actie liep uit de hand toen de politie werd bespuugd door de woedende menigte, bij wie tijdens het bezoek aan McDonalds mogelijk het water in de mond was gelopen. De schade bleef overigens beperkt tot een omgeduwd stuk hek.

Een coalitie van linkse en rechtse dierenvrienden, ofwel de achilleshiel van Eurodusnie

Eurodusnie is op dit moment feitelijk de enige plek waar ultra-linkse activisten terecht kunnen met hun sores. Vanuit hun gekraakte onderkomen aan de Leidse Boerhaavelaan - en onder auspiciën van het aan de Koppenhinksteeg gelegen politieke infocentrum Invalshoek - organiseren de activisten manifestaties in het kader van het MAI (Multilateraal Akkoord inzake Investerings), de Europese Eenwording, het asielbeleid (door de groep 'Fabel van de Illegaal') en sinds april dus ook op het gebied van dierenactivisme. Met dit laatste heeft men zich ongewild in hoge mate verrekend. Wat is het geval: men heeft niet alleen linkse dierenactivisten binnengehaald maar ook die van de overzijde van het politieke spectrum. Dit bleek op 18 april uit een interview in Trouw met een 22-jarige, een 19-jarige, twee 18-jarige en twee 16-jarige deelnemers.

De titel van het interview geeft het hoog-veganistische gehalte van de bijeenkomst weer:

"De nieuwe generatie actievoerders loopt op gympen".

Verder wordt duidelijk dat een deel van de dierenactivisten 'straight edge' is. Dit is een nogal rechts aandoende subcultuur met een eigen 'hardcore' muziekstroming, die verder wordt gekenmerkt door zaken als anti-abortus, geen drugs, drank en vlees maar bijvoorbeeld ook geen sex voor het huwelijk.

Extreem-rechts bezint zich

In mei 1998 zijn enkele tientallen (bestuurs-)leden van extreem-rechtse partijen en organisaties twee maal bijeen geweest om van gedachten te wisselen over de vraag of het echec bij de verkiezingen voor de gemeenteraden en de Tweede Kamer zou kunnen leiden tot bundeling van krachten of tot de vorming van een politieke partij waarin de bestaande zouden opgaan.

Aanwezig waren onder meer vertegenwoordigers van de Centrumdemocraten (CD) en van de Volks Nationalisten Nederland (VNN). Laatstgenoemde partij is een gematigde afsplitsing van de neonazistische Centrum Partij '86 (CP'86).

Ook de Nederlandse afdeling van de Belgische vereniging Voorpost, die de staatkundige eenheid van Nederland en Vlaanderen nastreeft, was vertegenwoordigd.

Na uitvoerig beraad, waarin de discussianten zowel bereidheid tot samenwerking als defaitisme en wantrouwen tot uitdrukking brachten, werd besloten tot de vorming van het zogenoemde Overleg Nationale Delta-stroming, kortweg: Delta-overleg.

Er zijn drie werkgroepen geformeerd die zich gaan buigen over respectievelijk de thema's Programma, Structuur (van een eventueel nieuw te vormen partij) en Verzoening (in casu het vraagstuk van de vele, vaak gekoesterde vetes). De werkgroepen zullen eind september 1998 een zogeheten Tien Punten Programma presenteren. Gelet op de politieke antecedenten van de deelnemers lijkt het voorshands te gaan om een, overigens vrijblijvend, initiatief van relatief gematigde elementen. Indicatief is ook hun opvatting dat neonazi's als Freling en Mordaunt van CP'86 buiten spel dienen te blijven.

Opmerkelijk is de initiërende rol van een tweetal veteranen van de extreem-rechtse stroming die zich jarenlang in de coulissen hebben opgehouden.

Drs. Alfred Vierling (1949), die zich beschouwt als voorzitter van het Delta-overleg, begon zijn politieke carrière in 1982 bij de Centrum Partij als voorzitter van de kring Amsterdam en als fractie-assistent van Tweede-Kamerlid Janmaat. Na het uiteenvallen van de Centrum Partij in Centrumdemocraten en CP'86 koos Vierling voor de CD. In 1992 was hij betrokken bij de oprichting van het Nederlands Blok (een afsplitsing van de CD onder leiding van de Utrechtenaar Vreeswijk) en werd hij voorzitter van deze partij. In dat jaar nam hij deel aan de samenwerkingsbesprekingen tussen CD, CP'86 en Blok die uiteindelijk op niets uitliepen. In 1994 werd Vierling aan de kant gezet door Vreeswijk en deed hij vervolgens vergeefse pogingen terug te keren bij de CD.

De arts Marten Giesen (1941) maakte sedert de oprichting deel uit van de Centrum Partij en was ook kandidaat bij de Tweede Kamerverkiezingen in 1982. Giesen koos bij het uiteenvallen van de Centrum Partij in 1984 voor de CD en werd in 1991 lid van Provinciale Staten van Zuid-Holland. In 1994 verliet hij de CD na ruzie met Janmaat en stapte over naar het Blok. Hij was in 1995 kandidaat bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten van Zuid-Holland. In dat jaar ook gaf Giesen aan niets meer voor het Blok te willen doen. Hij bleef wel lid, maar probeerde ook aansluiting te vinden bij de CD. In 1997 werd door de CD besloten Giesen als lid te accepteren. Actief was hij tot dusverre niet.

Multilateral Agreement on Investment: ultiem vrijhandelsakkoord

Verzet tegen het Multilaterale Akkoord inzake Investerings (MAI)

Inleiding

De nieuwste vorm van links-activistisch verzet tegen de nieuwe economische wereldorde lijkt een voortborduren op het aloude anti-imperialistische alsmede anti-neo-liberale stromen. In november 1997 verschijnt er op Internet een artikel over de gevolgen van het Multilateral Agreement on Investment (MAI), onder de titel 'Dangerous leap in the dark'. De auteur legt daarin uit dat de MAI een nieuwe overeenkomst, een nieuw verdrag, moet worden. Het wordt op dat moment uitgewerkt binnen de OESO, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, nadat het uitwerken van het verdrag binnen de GATT was mislukt. Dit vanwege het bijzonder sterke verzet ertegen van de kant van de ontwikkelingslanden. In april 1998 zou het akkoord er dan eindelijk moeten liggen en de ontwikkelingslanden zouden zich dan alsnog erbij kunnen aansluiten, echter op basis van 'take it or leave it' en zonder enige verdere zeggenschap over eventuele aanpassingen.

Het Internet-artikel vat kort samen wat de kwalijke gevolgen van de invoering van het MAI zullen zijn:

"De burgers zullen reeds lang bestaande en fundamentele democratische rechten verliezen, terwijl de multinationale ondernemingen een verstrekkende en nieuwe macht krijgen met inbegrip van de mogelijkheid om regeringen en lokale autoriteiten gerechtelijk te vervolgen".

Aandacht van linkse activisten

In januari 1997 plaatste het linkse activistenblad *Ravage* een verdere kennismaking met het MAI in de vorm van een artikel van drie (niet onbekende) activisten: Marco, Olivier en Erik. Zij vertellen dat de WTO, de Wereld Handels Organisatie, het MAI inmiddels al liefkozend heeft betiteld als 'de grondwet van de wereldeconomie'. Zij wijzen er voorts op dat het MAI zal leiden tot uitgebreide bevoegdheden voor multinationale ondernemingen:

"Zij krijgen onbeperkt toegang tot alle sectoren van de samenleving, krijgen dezelfde behandeling als de eigen bedrijven en mogen overal zonder enige voorwaarden investeren".

Het Multilateraal Akkoord inzake Investerings heeft als voornaamste uitgangspunt dat buitenlandse investeringen en het bestaan van een volledig 'vrije' markt altijd gunstig is en dat iedereen erop vooruit gaat. "Maar", zo zeggen de tegenstanders, "de realiteit is anders. Afhankelijkheid van buitenlandse investeringen leidt meestal tot groeiende ongelijkheid tussen arm en rijk, uitputting van grondstoffen, milieuvervuiling en verlies van werkgelegenheid".

Verder is het volgens de schrijvers duidelijk dat het MAI niet de belangen behartigt van de bevolking in de ontwikkelingslanden maar die van westerse multinationals. De auteurs van het Ravage-artikel leggen een link met de huidige situatie in de binnen de North American Free Trade Association (NAFTA) verbonden landen en daarbij wordt vanzelfsprekend verwezen naar de opstand van de Zuid-Mexicaanse 'Zapatistas'. Dit gebeurtenis heeft geleid tot verschillende burgerinitiatieven in de Verenigde Staten en de drie schrijvers hopen dat dergelijke acties ook hier van de grond komen: "Er is dringend behoefte aan een verdrag dat het gedrag van multinationale ondernemingen aan banden legt, niet een MAI dat hen onbeperkte rechten en vrijheden geeft."

Nog enkele nadelen van het MAI worden genoemd:

- Het geeft in principe buitenlandse investeerders recht op toegang tot alle bestaande subsidieregelingen.
- Het Nederlandse milieubeleid kan in gevaar komen omdat buitenlandse bedrijven financiële compensatie kunnen eisen voor een door hen als discriminerend ervaren regelgeving. Dit zou nieuwe milieuwetgeving vrijwel onmogelijk kunnen maken.
- Het verdrag zal het onmogelijk maken om economische sancties in te voeren, zoals die welke het apartheid-regime in Zuid-Afrika op de knieën dwong.

Verzet

Als eerste aanzet tot een bundeling van het verzet tegen het MAI zijn de stellers van het artikel zelf actief geworden en hebben een landelijk anti-MAI netwerk opgericht. Het initiatief daartoe kwam van de Corporate Europe Observatory (CEO) en het Leidse Eurodusnie. Het Nederlandse netwerk heeft zich naar men zegt aangesloten bij bestaande internationale anti-MAI- en anti-WTO-netwerken. Men roept eventueel geïnteresseerde groepen op zich wederom bij hen aan te sluiten, om zo gezamenlijk het 'gevaarlijk neoliberal spelletje' af te wijzen. Een woordvoerder van het Leidse actie- en informatiecentrum Eurodusnie verklaarde tegenover de lokale pers: "Wij zien een campagne tegen het MAI als een belangrijk aanknopingspunt om in Nederland een beweging tegen de van boven opgelegde 'vrij'-handel van de grond te krijgen".

People's Global Action (PGA)

In internationaal verband is het verzet tegen het MAI ondergebracht in het in februari 1998 in Genève opgerichte People's Global Action (PGA). Dit is een wereldwijd verbond van boerenbewegingen uit India, de Filippijnen, Brazilië maar ook Frankrijk, vakbonden uit de verschillende werelddelen, de verzetsbeweging EZLN uit Chiapas (Mexico) en diverse westerse actiegroepen. In de oprichtingsverklaring roept men op tot 'geweldloze burgerlijke ongehoorzaamheid tegen de verregaande liberalisering van de markten, onder andere gesymboliseerd door de onderhandelingen over de MAI'.

In een slotparagraaf werden andere actievormen erkend zonder daar inhoudelijk een oordeel over uit te spreken. Wat dit in de praktijk kan betekenen bleek op 21 mei 1998 in Genève, waar een bijeenkomst van de WTO ernstig werd verstoord door reischoppende linkse activisten, die op hun manier een protestactie van de PGA begeleidde. 287 personen werden aangehouden waaronder enige Nederlandse activisten.

In de afgelopen maanden is duidelijk geworden dat het verzet tegen het MAI - in het verlengde van het verzet tegen neoliberalisme - zich ook in Nederland een plaats heeft verworven op de actie-agenda. Op 11 februari werd bekend dat anonieme activisten zich - op briefpapier van het ministerie van Economische Zaken - tot de media hebben gewend met de waarschuwing dat men zich beter op de hoogte moet stellen aangaande de bedoelingen van het MAI. Het ministerie zegt niet te weten wie zich achter de actiegroep verschuilt, hoewel de (alternatieve) pers reeds enige vingerwijzingen had gegeven.

Enkele dagen later volgt een - vreedzame en kortstondige - bezetting van een deel van het ministerie van Economische Zaken. Deze actie is in mei herhaald, nadat men elders al met bekladdingen, spandoeken en picket-lines van zich heeft doen spreken.

Op dit moment is er nog geen overeenstemming over de inhoud van het Multilateral Agreement on Investments en tot die tijd zullen echt harde acties van linkse tegenstanders waarschijnlijk wel achterwege blijven. In Nederland zullen de acties de eerste tijd ook wel beperkt blijven tot softe uitingsvormen als picket-lines, folderacties en een enkele, vreedzame bezetting, al was het alleen maar omdat nog steeds niet zeker is hoe het MAI er uiteindelijk gaat uitzien. De Leidse ontwikkelingseconome Coby van der Linden gaf begin mei in een artikel in het Leids Nieuwsblad aan hoe de hamvraag luidt: "Is het MAI ondergeschikt aan het WTO of het IMF? Of staat het erboven? In dat geval betekent het MAI zelfs een beperking van de bevoegdheden van een nationale regering".

Van der Linden voorziet nog een lange overlegperiode en zij voegt hier waarschuwend aan toe dat in dit stadium protestacties nog wat tegenwicht kunnen opleveren. 'En daarbij willen wij ons gaarne aansluiten'.

De verschillende multinationals en - in eerste instantie - de betrokken beleidsmakers kunnen dus rekenen op de warme aandacht van met name vanuit Leiden aangestuurde tegenstanders, die hun acties uitvoeren onder het motto 'MAI niet gezien!'.

De Turkse maffia en haar invloed in Nederland

Nadat er al enkele malen eerder sprake was geweest van uitstel verscheen eind mei dan eindelijk het lang verwachte boek van Bovenkerk en Yesilgöz over de Turkse maffia. Zo complex als de materie is, zo eenvoudig is de titel: De maffia van Turkije. Hieronder volgt een samenvatting van het boek op hoofdlijnen

Analyse betreffende het boek 'De maffia van Turkije'

1. Het boek van Bovenkerk en Yesilgöz over de maffia van Turkije geeft een beschrijving van de ontstaansgeschiedenis van de Turkse georganiseerde misdaad en de verwevenheid daarvan met delen van het Turkse overheidsapparaat.
2. De term narcostaat wordt door de auteurs gehanteerd om duidelijk te maken dat in tegenstelling tot de situatie in bijvoorbeeld Zuid-Amerikaanse landen het in de Turkse situatie niet gaat om het benutten van zwakke plekken in het overheidsapparaat door criminele lieden, maar om directe betrokkenheid van de Turkse overheid bij de handel in verdovende middelen en het profiteren daarvan.
3. De Turkse expansie op de markt van de handel in verdovende middelen sedert het begin van de jaren tachtig is mede mogelijk gemaakt door de actieve participatie van aanzienlijke delen van de Turkse gemeenschap in het buitenland. De reden voor die betrokkenheid is een mengsel van ideologische, sociale en culturele omstandigheden. Voor wat betreft de situatie in Nederland kan gesteld worden dat de grootschalige handel in verdovende middelen de omvangrijke Turkse gemeenschap hier ten lande, niet onberoerd laat. Hoewel de BVD niet tot taak heeft onderzoek te doen naar de Turkse drugshandel, dringt zich vanuit de praktijk het beeld op dat de betrokkenheid van de

Turkse gemeenschap in Nederland bij de handel in verdovende middelen qua aard en omvang een ernstig probleem te noemen is. Een conclusie die overigens tevens terug te vinden is in eerdere studies

alsook in het rapport 'Opgespoord en Aangespoord' van de Samenwerkende Turkse Organisaties Overijssel (april 1997).

4. Zojust genoemde betrokkenheid van delen van de Turkse gemeenschap bij de handel in verdovende middelen, trekt naar het oordeel van de BVD een zware wissel op het Nederlandse integratiebeleid. Daarbij kan met name gedacht worden aan de volgende punten:
 - Verderegaande vervreemding tussen de Turkse gemeenschap en de autochtone bevolking gepaard gaande met een negatief beeld van de Turkse gemeenschap bij de autochtone gemeenschap. Door de zorgwekkende signalen over de positie van de Turkse gemeenschap in Nederland wordt in delen van de samenleving het beeld versterkt van een bevolkingsgroep die nergens meer voor deugt, behalve voor de handel in verdovende middelen.
 - Criminaliteit als sociaal probleem: betrokkenheid bij de handel in verdovende middelen schept voor jongeren maar ook ouderen een eenzijdige afhankelijkheidsrelatie die nauwelijks meer ongedaan kan worden gemaakt. Ook een hoge opleiding is geen waarborg tegen betrokkenheid bij de drugshandel. De sociale en maatschappelijke status die men zich met geld uit deze handel kan verwerven in Turkije zelf, weegt voor velen zwaar.

5. Het risico van Turkse beïnvloeding van het Nederlandse beleid inzake opsporing en vervolging van georganiseerde misdaad is reëel aanwezig. Justitie en politie investeren veel in het aanpakken van de drugshandel in ons land. Juist de dominante invloed van Turkse drugshandelaren op de Nederlandse afzetmarkt vereist nauwe samenwerking met de Turkse justitiële en politiële autoriteiten. Zoals in het boek ook wordt geconstateerd zijn de Turkse autoriteiten uitermate coöperatief indien de Nederlandse politie om informatie vraagt inzake Koerdische drugshandelaren. De medewerking wordt aanzienlijk minder of stopt zelfs wanneer er sprake is van (mogelijke) betrokkenheid van Turkse (veelal extreem-nationalistische) personen bij de handel in heroïne. In haar terechte ijver zoveel mogelijk zaken tot een goed einde te brengen, is het niet geheel denkbeeldig dat de Nederlandse overheid ongewild en ongemerkt terechtkomt in een situatie waarin in de Turkse politiek het opsporingsbeleid beïnvloedt.

Samenvatting van het boek op hoofdlijnen

Aan de hand van diverse onderzoeksbronnen schetsen de auteurs Yeşilgöz en Bovenkerk de geschiedenis van het ontstaan en functioneren van de Turkse georganiseerde misdaad. Daartoe heeft men tien jaar lang systematisch de Turkse media gevolgd, politiedossiers geraadpleegd, interviews gehouden met opsporingsambtenaren en Turkse criminelen en historische bronnen onderzocht.

Het boek is voornamelijk geschreven vanuit een criminologische invalshoek. De auteurs getroosten zich nogal wat moeite de verschillen tussen de diverse maffia-organisaties van de Verenigde Staten, Turkije en Italië in beeld te brengen en te verklaren. De schrijvers geven een kwalitatieve analyse van de Turkse maffia. Zij stellen dat het verzamelen van betrouwbare kwantitatieve gegevens over het onderwerp onmogelijk is. De auteurs schenken ook ruime aandacht aan de typisch Turkse historische context waarin de Turkse maffia zich kon ontwikkelen.

De beide auteurs trekken de conclusie dat Turkije getypeerd kan worden als een narcostaat: er is sprake van 'state-organized' crime met een lange traditie. De Turkse overheid genereert aanzienlijke inkomsten uit de handel in verdovende middelen en gebruikt deze voornamelijk ten behoeve van de strijd tegen de PKK. Ook de PKK profiteert van de handel in drugs: "... zowel de PKK als de Turkse overheid of althans delen daarvan zijn daadwerkelijk bij de handel in drugs betrokken, en ook bij afpersing en moord" (pag. 235). Naast georganiseerde misdaad als politiek fenomeen en economisch verschijnsel, belichten Bovenkerk en Yeşilgöz deze vorm van misdaad ook als object van bestrijding door de politie, als organisatiestructuur en als sociologisch vraagstuk. Hoewel het de auteurs met name te doen was om het geven van een objectieve criminologische analyse, dwongen de politieke aspecten van het vraagstuk hen ook over de politieke implicaties van het probleem na te denken.

De auteurs besluiten met een tweetal scenario's ten aanzien van de toekomst van de Turkse gemeenschap in Nederland.

In de eerste door hen uitgewerkte optie maken zij gebruik van de Amerikaanse maffia-historie. Het uit de drugshandel verkregen vermogen wordt gebruikt om de kinderen te voorzien van voldoende educatieve en financiële munitie om op legale wijze een blijvende plaats in de bovenwereld te bezorgen, zoals volgens de auteurs ook is gebeurd met de Kennedy-clan in de Verenigde Staten. Met andere woorden: criminaliteit als instrument voor opwaartse sociale mobiliteit.

Het tweede scenario is pessimistischer. Daarbij behouden politieke groeperingen uit het land van herkomst hun greep op de emigrantengemeenschappen op een wijze zoals in Amerika en elders nooit is gebeurd. Dat zal een stevige rem betekenen op de maatschappelijke integratie van Turken en Koerden in het land van vestiging zolang de winsten nog worden belegd in Turkije, waar immers nog maar een papieren begin is gemaakt met het bestrijden van witwaspraktijken. Bovendien is de Turkse economie voor een groot deel afhankelijk van 'gewit' crimineel geld.